

Minule, ked' som...

Remi Kloos

© Remi Kloos

Minule, ked' som...

© Miloš Prekop – AND, 2013

ISBN 978-80-89598-05-2

Remi Kloos

Minule, ked' som...

Venované Albertovi Camusovi a Kylie Minogue.

nebodaj

Minule, keď som sadil trávku, rozmýšľal som nad slovom „nebodaj“. Priznám sa, že mám rád tieto druhy slov. Slovo nebodaj musí byť zložené zo slov „nebo“ a „daj“. (Veď z čoho iného? Asi ťažko napríklad zo slov prd a srd.)

Zvláštne je, že toto slovo používame aj vtedy, keď to nie je z hľadiska jeho etymologického významu vhodné. Povieme napríklad – Keby sa mi, nebodaj, niečo hrozné prihodilo, či keby som nebodaj, ochorel na rakovinu a podobne. Nebodaj ale značí, že udalosť prišla z neba, teda že ju dalo nebo, takže asi ťažko nebo zošle na človeka rakovinu.

Použitie slova nebodaj v zmysle: „Keby som náhodou, nebodaj, vyhral“, však už sedí, lebo výhra je darom nebies. Potvrďuje to aj fakt, že množstvo futbalistov sa pred zápasom, alebo po vsietení gólu, prežehná a pozrie smerom nahor. (Sú však aj situácie, keď je výhra darom z pekla. Predovšetkým v lotériách, keď výhercovi rozvráti celý život, avšak na to radšej nemyslieť.)

Ak sa teda jedná o niečo pozitívne (ešte mi na-

padol jeden príklad – keby sa nám, nebodaj, narodilo dieťa), tak použitie tohto slova sedí ako riť na šerbli. Avšak, v prípade rakoviny, smrti, straty niečoho cenného, by sme nemali vraviť nebodaj. Navrhoval by som skôr použiť iné slovo a pre lepšiu názornosť ho použijem rovno vo vete.

„Keby som, pekloďaj, stratil peňaženku so všetkými peniazmi čo mi zostali do výplaty, požičiaš mi aspoň zopár eur?“

celý v bielom

Minule, keď som sa trochu snil, bolo to na pláži na Rabe, sledoval som na takmer ľudoprázdnej pláži jedného turistu. Bol to Nemec alebo Rakušák a tiahlo mu, asi tak, na päťdesiatku. Snil sa na pláži ako pravý plážový playboy (alebo spielegugend?), v pravidelných intervaloch sa otáčal, aby si opálil každú časť tela.

Jeho, už aj tak dosť opálené telo, zvýrazňovali biele plavky, také tie opalovacie tangáče. Na ušiach mal biele sluchátka, cez ktoré počúval hudbu zo

svojho bieleho iPodu. (Počúval len bielu hudbu? Alebo White Snake? Či White Stripes? Alebo Barryho Whita? Ten je ale čierny! Nevieľ.) No, opísovať, čo tam ten Nemec robil, by vydalo na román, alebo aspoň novelu. (Volala by sa Nemec na pláži.) Nič však netrvá večne, ani opaľovanie. Keď tento Nemec usúdil, že zapadajúce slnko ho už neopáli, vstal, obliekol si na svoje biele plavky biele trojštvrťáky, obul si biele kožené šľapky a vzal bielu taštičku. Akurát svoju bielu košeľu si prehodil cez rameno a celý v bielom odchádzal. Určite naň kdesi čakal biely kabriolet v bielej koži.

Inak, takéto typy milujem! Celé v bielom. Pôsobia ako z iného sveta. Alebo inej planéty? A čo ak naň čakal, ukrytý v borovicovom lesíku, biely lietajúci tanier?

trtkovia

Minule, keď som sledoval TV, uvažoval som nad tým, prečo sú všetci oteckovia rodín v TV reklamách zobrazovaní ako trtkovia. Veď aj ja som otec!

na hovno

Minule, keď som mal rande so svojím mestom, stretol som sa s jedným svojim kamošom. Na moju otázku: „Ako sa máš?“ pohotovo a bez okolkov odpovedal: „Na hovno!“ a usmial sa.

Toto mám v našich zemepisných šírkach rád. Tú úprimnosť. Bez obalu povedať, že sa mám na hovno a hotovo. Je pravdou, že už nám sem veru západné vetry dovioli tú distingovanú neúprimnú slušnosť, keď sa na túto otázku odpovie: „Dobre.“ a pritom sa ten či onen opýtaný má možno aj viac, ako na hovno. A voľakedy dávno, v socialistickom praveku, po odpovedi: „Na hovno!“ následoval záujem riešiť spoločne ten problém s názvom „Na hovno!“ Dnes už, akoby sa to vytrácalo. Nepovie sa „Na hovno!“ a nie je potom čo riešiť. Len to zamlčať a tváriť sa, že je všetko v poriadku.

keď zomriem

Minule, keď som bol na cintoríne, napadlo mi, že keď zomriem, na krásu to teda určite nebude.

pracovné miesta

Minule, keď som sa ocitol na jednom literárnom soiré, pustil som sa do celkom zaujímavej úvahy. Inšpirovaný tým, koľko peňazí dáva vláda zahraničným investorom na vytvorenie pracovného miesta, som premýšľal, že by veru nebolo na škodu, keby aj mne dala vláda nejakú sumu na vytvorenie môjho pracovného spisovateľského miesta.

Pripadalo mi to (a stále pripadá), ako nie zlý nápad. Konečne by som si potom veselo vypisoval a peniaze by mi pekne chodili na účet každý mesiac. Žil by som vo svojom spisovateľskom svete a napokon by som sa možno aj stal (z dlhej chvíle) spisovateľom. Napadlo mi aj riešenie, čo spraviť v prípade, keď si automobilky zbalia svoje caky-paky a odídu tam, kde budú mzdy ešte nižšie, a kde im vlády opäť dajú veľké peniaze na vytvorenie pracovných miest. Zostanú nám potom opustené fabriky. Napríklad, Peugeot v Trnave.

Dalo by sa to vyriešiť tak, že vláda by vytvorila takými istými dotáciami tisíce pracovných miest. V lakovni by boli maliari, v lisovni sochári, v kan-

celáriách spisovateľa a aj pre básnikov by sa nejaká tá hala našla. Takisto pre hudobníkov. Nebolo by potom zlé, pre nás všetkých, postaviť tam aj také to satelitné mestečko, aby sme nemali ďaleko do práce.

Tieto moje úvahy mi pripomenuli slová, ktoré napísal Vincent Van Gogh v liste svojmu bratovi Theovi. Vincent, dobrák od kosti, anjelská duša, napísal Theovi, že podľa neho by bolo dobré, ak by maliarom kupoval plátna a farby štát s tým, že oni by potom veľa diel darovali štátu. Vo Vincen- tovom prípade by to nebol vôbec zlý obchod, avšak vieme, ako to je.

Ako keď colník Henri Rousseau navrhol starostovi svojho rodného mesta, aby od neho odkúpil obraz Sen. Henri potreboval nutne peniaze a starosta ho vysmial. Dnes je tento obraz v múzeu moderného umenia v New Yorku a jeho cenu ťažko vyčíslieť. No, asi tak.

a riekol manhattan gandi 1

„Ľuďom asi chýba vojna. Začínajú ich totiž čoraz viac a viac baviť všakové rekonštrukcie bojov.”

bestseller

Minule, keď som upratoval knihy v polici, rozmýšľal som nad tým, že snom každého literáta (a hlavne začínajúceho) je napísať bestseller. Aspoň ako bol Da Vinciho kód. (Zažartoval som si v štýle športkára – keby som tak vyhral, aspoň jednu prvú.) Napísať jednoducho takú knihu, ktorej predaj, by autorovi umožnil byť raz a navždy za vodou. (Tento sen o tom, byť za vodou, sa týka aj neliterátov, teda nielen lyrikov a prozaikov, ale aj prozaikov bežného života. Veľa ľuďom sa aj splnil. Napríklad všetkým Petržalčanom.)

Niektó sa ohradí, že je literát a jeho snom nie je napísať bestseller. Dobré, potom sa však pýtam: „Čo je to za literáta, ktorý nechce napísať bestseller?!“

čulo

Minule, keď som ráno vstal, tak som sa mal, ako sa vraví, tak čulo k životu, ako už dávno nie. Cítil som sa ako taký čulo.

výskumníci

Minule, keď som výnimočne desiatoval, prišiel som na to, aké povolanie ľuďom závidím. Povolanie výskumníka. Nie však všetky výskumícke povolania. Myslím na výskumníkov, ktorí sa napríklad venujú výskumu spánku, alebo bádajú v oblastiach, kde výsledkami svojich výskumov nič nepokazia. Osobitnou kapitolou medzi výskumníkmi sú takzvaní „leonardológovia“. Pátrajú v dielach veľkého Leonarda, a predovšetkým sa orientujú na jeho najslávnejší obraz Monu Lisu. Prísť znovu a znovu, s novou teóriou, koho vlastne Leonardo zobrazil, je zábavné. Alebo tvrdiť, že v jej očiach sú nejaké číslice, znaky, predostrieť celý rad šifier. To je veru zábavka, keď to má kto platiť!

Nie je márne byť aj výskumníkom, ktorý báda v prírode. Byť celý deň na čerstvom vzduchu a účtovať si tučné diéty, veru tiež nie je zlé. Napríklad som videl dokument o výskumníkovi, ktorý sa na Floride už roky venuje evidencii delfínov. Jednoducho, každé ráno (nie však skoré, lebo delfíny vtedy ešte spia), naštartuje čln a hajde, porátať delfínov.

Opálený, usmiaty, na palube s opálenou a zapálenou blondínou, šartuje takto svoj člň už roky rokúce. Akurát tie blondíny sa pri ňom menia, lebo ich to po čase prestane baviť. Jemu to však nevadí, lebo on len jednoducho vymení jednu za druhú a tak stále dookola.

No nie je to závideniahodné? Žiadny stres, akurát tak možno obava, že mu časom na to rátanie delfínov prídu a dajú mu padáka. On však môže naštartovať iný člň a vybrať sa porátať zas niečo iné..

konigsberg

Minule, keď som čakal u zubára, premýšľal som nad tým, že je to teda „fajn“ svet, keď ráno, hneď po prebudení, ho máme po pár hodinách už dosť a najradšej by sme si opäť aspoň na chvíľu pospali, či aspoň podriemali. Je to určite aj tým, že ako povedal svetoznámy žijúci klasik A. S. Konigsberg: „Život je krutý, brutálny, tragický a v neposlednom rade veľmi namáhavý.“

A v tom sa Woody Allen určite nemýlil.

čo je to za svet

Minule, keď si čistil topánky, premýšľal som nad tým, čo je to za hrozný svet, keď niekoho zavraždia len preto, že príde na swingers párty sám, bez partnerky!?

Pýtal som sa však ďalej. Čo je to za hrozný svet, keď syn nášho veľkého básnika strieľa na ulici po ľuďoch? (Nemyslím však syna básnika Harmana, ale syna Miroslava Válka.) Takisto, čo je to za hrozný svet, keď sa ministrom kultúry stane bývalý moderátor súkromnej televízie, ktorá je schopná vysielat' aj tureckú telenovelu, keď jej tečie do topánok? Čo je to za svet, keď po mladomanželskom bozku, ktorý si dali mladomanželia na mladomanželskom balkóne, pred zrakmi svadobčanov, obaja mladomanželia z balkóna na treťom poschodí vypadli, pričom žena pád neprežila a muž sa vážne zranil? – pýtal som sa ďalej. Svet vie byť tak krutý! A pritom ešte nemá slzy rád!

a riekol manhattan gandi z

„Život je ako penalta. Nedá sa chytiť, len zle kopnúť.“

sen

Minule, keď som fajčil, predstavil som si mimoriadne úspešného spisovateľa. Avšak ešte úspešnejšieho ako Dan Brawn, či Paolo Coelho.

Jeho knihy by sa tak predávali, že by existovala sieť (dokonca nadnárodná), kde by sa predávali len a len jeho knihy. Je to však len sen. Snívaj ďalej, dalo by sa povedať na záver.

slovensko-andorra

Minule, keď som si len tak čítal, sledoval som, jedným očkom (lebo dvomi sa to nedalo), zápas našej futbalovej reprezentácie s Andorrou. Rozmýšľal som nad tým, že čo za systém to naši hrajú? FC Barcelona hrá svoj systém krátkych prihrávok, ktorý sa nazýva tiky-taka. Pri sledovaní zápasu mi napadlo, ako by sa mohol volať systém hry našej futbalovej reprezentácie. Mohol by sa nazývať: Tak-tak. Alebo: Len tak-tak?